

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd vedr. elevers muligheder for at bidrage i skolen Samrådsspørgsmål M er stillet af Lotte Rod (RV) og Sofie Carsten Nielsen (RV)
Titel	Besvarelse af BUU alm. del – samrådsspørgsmål M
Målgruppe	BUU
Arrangør	BUU
Taletid	5 min.
Tid og sted	Torsdag d. 16. juni kl. 10.15 – 11.15

Disposition

1. Indledning
2. På vej mod et mangfoldigt dannelsesfundament
3. Frisættelse og styring

1. Indledning

- Tak for samrådsspørgsmålet. For mig er det et af de vigtigste emner, og noget af det allervæsentligste for vores samfund at debattere.
- Jeg mener, at det er en af de største forandringer, der skal ske er vores folkeskole, fordi det er en af de største forandringer, der er sket, at skolen hen over de sidste tredje år er, at man er gået bort fra det som ordføreren lægger op til her.
- Og jeg tror, at hvis man skal hæve det op på det helt store samfundsklinge og se på, hvad det er vi i den vestlige verden står med af udfordringer i forhold til en ungdomsgeneration, så er det jo, at ungdomsgenerationer i alle de vestlige lande føler sig utilstrækkelige, at mistrivslen er steget – også meget drastisk – henover hele den vestlige verden.
- Og jeg tror, at man kan passe på med at falde til forsimplede forklaringer.
- Men jo mere jeg er dykket ned i det, jo mere jeg har kigget både på international forskning og dansk forskning, jo mere jeg har kigget på sammenligninger lande imellem, jo mere klart er det, at vi giver ikke de unge mennesker det dannelsesfundament, der skal til.
- Det dannelsesfundament, man skal kunne stå på for at imødegå det samfund, vi har i dag.
- Og jeg tror, at hvis man griber til, hvordan det er sket, så var der en supertrend globalt, hvis vi spoler tiden tilbage til 90erne, særligt oven på murens fald.

- Verden forandrede sig fra at være øst/vest. Man begyndte at lave frihandelsaftaler osv., som har haft et meget positivt bidrag til verdens udvikling og vækst og alt muligt andet.
- Men i det tankesæt der lå dengang, havde man en teori om, at verden ville udvikle sig på en sådan måde, at verden ville arbejdsdele anderledes.
- Så man havde en idé om, at der ville ske det, at man al produktionsvirksomhed ville flytte ud fra den vestlige verden til egne af verden, hvor arbejdskraften var billigere. Det skete i meget mindre omfang end det, man havde troet dengang.
- Men det var dér, at det blev født. Ideen om, at man skulle være et videnssamfund i den vestlige verden.
- Og viden opfattede man på det tidspunkt som noget, der blev løsrevet fra produktionen, fordi produktionen jo skulle ligge andre steder.
- Og det er i sig selv ifølge mig den største kollektive fejlslutning i en samfundsanalyse.
- For viden bygger jo oven på det samfund, det er en del af.
- Og det vil sige, viden om hvad, hvis ikke det er viden, der på en eller anden måde knytter sig til den arbejdsdeling, der i øvrigt er i vores samfund, som jo i høj grad har rod i produktionen.
- Og derfor er det simpelthen ikke meningsfuldt, men skolesystemer over hele den vestlige verden begyndte at orientere sig mod den måde at se verden på.
- Samtidig sker der en digital revolution, som vi stadigvæk ikke som voksegeneration og som uddannelsessystem har kunnet svare på.
- Og det vil sige, at på en og samme tid laver man en fejlslutning i den vej, man drejer et helt uddannelsessystem i den vestlige verden, og dermed indsnævrer

man ganske væsentligt – henover den periode, der er gået fra start-90erne frem til i dag – det praktiske og det kreative over det hele.

- De to problemkomplekser samtidig; den digitale revolution, som vi ikke giver et godt nok dannelsesfundament for de unge til, og så en markant indsnævring af det generelle dannelsesfundament, fordi man tænker, at vi skal være et videnssamfund løsrevet fra noget, der har med produktion at gøre, betyder, at man fuldstændigt devaluerer musik, drama og alle tænkelige typer håndværk og selve det, at det praktiske og teoretiske skal hænge sammen med hinanden.

2. På vej mod et mangfoldigt dannelsesfundament

- Og det er jo vanvittigt. Tit, når vi taler om det praktiske og teoretiske, så er det folk, der skal være håndværkere, der har brug for noget praktisk.
- Men jeg skal bare ikke opereres af en kirurg, der ikke kan sit håndværk.
- Det er jo nok en relativt god idé, at vi får udviklet noget finmotorik, trods alt, også hos den del af befolkningen, der ender med at tjene utroligt mange penge på at være kirurger.
- Der har været en tendens, pga. tankegangen fra 90erne, til at se det sådan, at den eneste produktion, der var tilbage, det er sådan noget lavstatus, som meget få mennesker skal beskæftige sig med.
- Og så har man indrettet hele skolesystemet efter den tankegang.
- Altså; held og lykke med at uddanne hjernekirurger, hvis ikke vi tænker i at udvikle sanser, kreativitet, finmotorik, grovmotorik osv. Der er godt nok mange funktioner fra høj til lav, hvor det kommer til at være et kæmpe problem.
- Og så er det jo også i forhold til os som mennesker. Nu har vi lige været igennem en coronatid. Og noget af det, der har været helt tydeligt der, det har været

i hvor høj grad, man har brug for et bredt dannelsesfundament. Det behov har vi også i hverdagen, men der bliver sat lys på det i krisesituationer.

- Hvis man skal skrue en hverdag sammen, skal man kunne rigtig mange forskellige discipliner.
- Det at være menneske handler selvfølgelig om nogle helt lavpraktiske ting, særligt når man har børn om, at man skal købe ind, lave mad, få et husholdningsbudget til at hænge sammen og alt muligt andet; man skal kunne lave selvangivelser osv.
- Men når vi kommer ud i en coronatid, opdager vi, at vi faktisk også skal kunne underholde hinanden.
- Der var rigtig mange, der anskaffede sig kæledyr eksempelvis, fordi det er en af måderne at føle sig nær med nogen.
- Min datter sagde den anden dag: "Jeg kan mærke Ronjas hjerteslag på mit lår", fordi hun sad med hunden oven på låret.
- Jeg tror rigtig mange af os havde brug for at mærke et hjerteslag på vores lår i corona-tiden.
- Og det vil sige, at det at være menneske handler om så ufatteligt meget andet end det, der ender med at være vores beskæftigelse.
- Og alt det er blevet trynet i de år, hvor man er gået væk fra det dannelsesfundament.
- Så bare for at sige; jeg mener, at vi skal helt op på den klinge, og derfor er dette samråd efter min mening måske det mest meningsfulde, vi som undervisningsudvalget overhovedet kan beskæftige os med.

- Det er der, vi får skabt det fundament, der gør, at børn og unge føler sig tilstrækkelige, føler sig myndige i deres eget liv, er i stand til at mestre så store dele af tilværelsen, at de selv har følelsen af at være i kontrol over det.
- I stedet for, som det er nu, at for stor en del af de unge føler sig utilstrækkelige, føler at de ikke er i stand eller at der er alle mulige ting, de skal leve op til, som de ikke ved, hvordan de skal håndtere.
- Og derfor mener jeg, vi skal gøre det ved vores folkeskole - og vores uddannelsessystem i øvrigt, men det starter og slutter med folkeskolen – at man giver mulighed for, at den mangfoldighed af ting, vi som mennesker skal lære, skal have plads.
- Og at samspillet mellem det praktiske, kreative og teoretiske, fordi det hele er jo i alle fag. Altså billedkunstoffaget består af en praktisk del, en kreativ del og så en teoretisk del.
- Og sådan er det faktisk med hver enkelt af fagene, hvis man gennemgår dem. Det vil sige; både på tværs af de fag, der allerede eksisterer som fx dansk, matematik, fysik/kemi osv., der er der praktiske og kreative dimensioner på alle fagene. Dét skal have mere plads.
- Derfor skal vi ind og kigge på læreplaner, og så skal vi have nogle flere fag, der står i sig selv, og hvor hovedafsættet ikke er teoretisk.
- Og det er jo en af de ting, vi diskuterer i Sammen om Skolen nu. Og jeg mener unægtelig, at det er rigtigt, at vores fagrække er fuldstændigt forkert grebet an.
- Går man tilbage skolehistorisk og ser på, hvordan gjorde man inden de fejlslutninger i 90'erne, så var der en myriade af fag. Jeg har lige været på besøg på Skolen ved Bülowvej på Frederiksberg og var nede i et af deres metalsløjdløkalder, og det var helt nostalgisk, for det havde vi også på min skole. Men det står bare dødt hen. Der er stadigvæk pladeskærere, så man ville stadig kunne

bruge dem, og nu kan man sidde og lade robotter derinde. Så det behøver jo ikke være et eller andet gammeldags, hvor man gjorde et eller andet, man gjorde i gamle dage.

- Altså der står et værksted, man kan bruge til robotteknologi. Krydr det med tre computere, og så har du en masse robotter tossende rundt nede i det lokale. Og man kan bare se for sig, hvordan der er nogle børn, vi i dag taber i skolen, der ville storelske det fra start til slut.
- Alt det har vi glemt.

3. Frisættelse og styring

- Så bare for at sige; jeg synes, der er rigtig meget, der skal ske, og så er det rigtigt, at det skal hænge sammen med frisættelsen.
- Det synes jeg, vi har fået nogle supergode greb omkring i Sammen om Skolen. Og jeg tror, at den rigtige vej at gå til det, det er at vi skal lægge op til – på de ting, vi skal styre på politisk, dvs. afgangsprøver, karakterer og alt muligt andet – at så længe vi ikke sætter pris på alle de ting, der er praktisk-musiske og kreative, så længe vi ikke måler på det osv., så siger vi jo til ungerne, at det eneste her, der har værdi, det er de rent boglige og teoretiske ting.
- Det vil sige, at vores opgave bliver så også at gå ind og kigge på afgangsprøver og alt muligt andet, og det er jo noget af det, vi har sat i gang. Og der skal vi jo efterlade stort nok rum til, at det ikke er os, der dikterer, at det der metalsløjdelokale, som jeg er helt vild med på Frederiksberg, det skal bruges til robotteknologi.
- Det skal de heldigvis selv finde ud af. Det kan være, de hellere vil sætte deres gamle esse op igen og stå og banke gamle søm ud. Det skal jeg overhovedet ikke blande mig i. Jeg tror begge dele kan et eller andet.

- Det vil sige, at vi skal finde en variant, hvor vi får gjort meget klart, at en større del af skolen skal lægge vægt på det, fordi det er det, børnene har brug for, og det er det, vi har brug for som samfund, men uden at kvæle dem i nye regler.